Kulturutskottets betänkande
1982/83:18
om efterlevnaden av gällande regelsystem för etermedia

Motion

I motion 1981/82:1768 av Kurt Hugosson (s) och Jan Bergqvist (s) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om efterlevnaden av gällande regelsystem för etermedia.

Motionärerna redogör för behandlingen av radionämndsärenden bl. a. inom Sveriges Lokalradio AB. De anser sig kunna konstatera att det regelsystem som gäller för etermedia i stort sett fungerar väl. Det har dock förekommit vissa övertramp. Motionärerna tar särskilt upp förhållandena vid Radio Göteborg där program producerade av en och samma medarbetare från år 1978 till hösten 1981 föranlett ca 40 anmälningar till radionämnden. I flera fall har radionämndens prövning lett till att programmen fällts. Trots detta har uppenbarligen inga åtgärder vidtagits i syfte att få vederbörande medarbetare att efterleva radionämndens utslag, hävdas det. Mot bakgrund av vad som hänt och händer vid lokalradion i Göteborg ställer man sig, enligt motionärerna, frågande till den praxis som utvecklats inom Sveriges Radio och då speciellt lokalradion. Om man fortsätter att nonchalera gällande bestämmelser och inte vidtar åtgärder i anledning av radionämndens utslag måste, anför de, frågan om en omprövning av gällande bestämmelser och avtal mellan staten och radio- och TV-bolagen aktualiseras.

Gällande rätt m. m.

Programverksamheten inom Sveriges Radio AB, Sveriges Riksradio AB, Sveriges Lokalradio AB, Sveriges Utbildningsradio AB och Sveriges Television AB regleras främst genom radiolagen (1966:755), radioansvarighetslagen (1966:756) och de särskilda, i princip likalydande avtal som träffats mellan staten och radio- och TV-bolagen med stöd av radiolagen.

Enligt 5 § radiolagen avgör varje programföretag ensamt vilka program som skall förekomma i rundradiosändning som företaget anordnar. Programföretagen är enligt 6 § ålagda att utöva sin sändningsrätt opartiskt och sakligt. Därvid skall beaktas att en vidsträckt yttrandefrihet och informationsfrihet skall råda i rundradion. Vidare skall programföretagen i programverksamheten hävda det demokratiska statsskickets grundidéer samt principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet.

Programverksamheten övervakas av radionämnden. Enligt 2 § instruktionen (1978:482) för radionämnden skall denna i efterhand granska om programföretagen iakttar 6 § radiolagen och de närmare bestämmelser som finns intagna i företagens avtal med regeringen.

Enligt avtalen mellan staten och de särskilda bolagen åligger det resp. bolag att i program redogöra för beslut av radionämnden, enligt vilket bolaget har brutit mot 6 § radiolagen eller avtalet med staten. Bolaget skall också beriktiga felaktiga sakuppgifter när det är påkallat. Den som har befogat anspråk att bemöta ett påstående skall beredas tillfälle till genmäle.

Om det finns skäl att anta att programföretagen i väsentlig mån har brutit mot 6 § radiolagen eller avtalet mellan staten och företagen, får staten påkalla utredning i frågan genom särskilda utredningsmän. Om utredningen ger anledning till det, får staten säga upp avtalet.

I 2 § radioansvarighetslagen stadgas att missbruk av yttrandefriheten i radioprogram medför ansvar och skadeståndsskyldighet endast när det är fråga om yttrandefrihetsbrott (motsvarande tryckfrihetsbrott i fråga om tryckt skrift). För varje program skall finnas en programutgivare.

Tidigare riksdagsbehandling av frågan om efterlevnaden av radionämndens utslag

Frågor som rör efterlevnad av bestämmelser i radiolagen och avtalen mellan staten och programföretagen i Sveriges Radio AB har debatterats vid flera tillfällen i riksdagen under de senaste åren.

Utbildningsminister Jan-Erik Wikström besvarade den 15 april 1980 en av Gabriel Romanus (fp) ställd fråga (1979/80:396) om det åligger radio- och TV-företagen att i förväg informera tillfälligt anlitade producenter om radiolagens innebörd och vikten av att respektera radionämndens uttalanden och att avstå från att anlita sådana personer som ej vill följa gällande regler.

I sitt svar framhöll utbildningsministern att det följer av radiolagen att vart och ett av programföretagen i Sveriges Radio-koncernen ensamt bestämmer vilka program företaget skall sända. Som villkor för denna rätt har programföretaget i sitt avtal med staten förbundit sig att följa radiolagens och avtalets villkor. Bland dessa ingår krav på opartiskhet och saklighet.

Vidare anfördes att radionämnden har till uppgift att övervaka att programföretagen utövar sin ensamrätt till rundradiosändningar opartiskt och sakligt och i övrigt i enlighet med avtalens riktlinjer.

Efterlevnad av radiolagens och avtalens bestämmelser och respekt för radionämndens uttalanden är, sade utbildningsministern, grundläggande förutsättningar för den organisation av rundradioverksamheten som regering och riksdag lagt fast.

I radiolagen och avtalen finns inga närmare anvisningar om hur företagen

skall bete sig för att uppfylla dessa krav. Självklart måste dock personer som deltar i programproduktionen vara medvetna om vilka förutsättningar som gäller för denna och vara beredda att respektera gällande programregler.

I januari 1982 besvarade utbildningsministern Erling Bagers (fp) fråga (1981/82:178) om han avsåg att vidta åtgärder för en översyn av de etiska regler som gäller för lokalradion särskilt i vad avser könsdiskriminerande inslag i programmen.

I sitt svar påpekade utbildningsministern att frågan var föranledd av ett inslag i programmet "Kabaré Apropå" som sändes i lokalradion över Göteborgsområdet den 28 oktober 1981 med repris den 1 november.

Han anförde vidare följande.

Det är inte min uppgift att yttra mig om enskilda program i radio och TV. Det ankommer på radionämnden att pröva om brott har förekommit mot gällande bestämmelser.

Jag vill däremot hänvisa till att radiolagen, 6 §, bl. a. innehåller bestämmelsen att programföretag skall hävda "– – – principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet". I specialmotiveringen till denna bestämmelse (1978 års radioproposition) anger jag att den också avser hävdandet av jämställdhet mellan män och kvinnor.

Jag vill också fästa uppmärksamheten på att avtalet mellan regeringen och Sveriges Lokalradio Aktiebolag innehåller en tydlig föreskrift om att den enskildes privatliv skall respekteras i programverksamheten, om inte ett oavvisligt allmänt intresse kräver annat.

Dessa uttalanden, som riksdagen har ställt sig bakom, och föreskriften i avtalet är enligt min uppfattning fullt tillräckliga för att garantera att könsdiskriminerande inslag, eller inslag som träder den enskildes rätt till respekt för sitt privatliv för när, inte skall behöva förekomma i programverksamheten. Jag finner inte någon översyn av gällande bestämmelser erforderlig.

I den efterföljande debatten underströk utbildningsministern att han inte hade någon anledning att diskutera enskilda program eller programinslag.

Han framhöll vidare följande.

I den mån övertramp förekommer beror det inte på att föreskrifterna för programverksamheten skulle vara bristfälliga. Uppmärksamheten måste snarare riktas på den praxis som småningom har utvecklats inom programföretagen när det gäller tillämpningen av gällande bestämmelser.

Jag har ingen grund för att påstå att de ansvariga inom programföretagen skulle brista i uppmärksamhet på det problem som här föreligger. Jag uppmärksammade t. ex. att programdirektören vid Sveriges Riksradio för något år sedan svarade på en fråga i personaltidningen Antennen som just rörde spänningen mellan gällande lagar och föreskrifter och enskilda producenters personliga uppfattningar om hur programverksamheten skall utformas.

Programdirektören uttalade därvid bl. a. följande: "De som arbetar inom Riksradion har i och med anställningen åtagit sig att tillämpa bestämmelserna i radiolagen och avtalet med staten om hur programverksamheten skall utövas. Är man inte beredd att följa bestämmelserna utan i stället väljer att

nonchalera dem och även förakta radionämndens utslag anser jag att man bör ompröva sin anställning som radioreporter."

Han sammanfattar Sveriges Riksradios syn på de anställdas förhållande till lag och avtal så här: "Den som inte vill eller inte anser sig kunna följa de lagar och avtal som styr programverksamheten skall heller inte ha rätt att göra program."

Jag delar den uppfattningen. Men det är *inom* programföretagen man har att dra de praktiska slutsatserna när det gäller brott mot gällande lag och avtal.

I maj 1982 svarade utbildningsministern på en fråga (1981/82:406) av Eva Hjelmström (vpk) som mot bakgrund av förhållandena vid Radio Göteborg (se nedan) frågade hur utbildningsministern bedömde yttrandefriheten inom radio/TV-bolagen och om han avsåg att föreslå förändringar i avtalet mellan bolagen och staten, i Sveriges Radios organisation och i sammansättningen av dess styrelser.

I svaret framhölls bl. a. att ramen för Sveriges Radios och dotterbolagens verksamhet anges i avtalet mellan staten och företaget. Avtalet syftar bl. a. till att trygga företagets integritet och ange de regler som företaget måste följa.

När det gäller att bedöma tillämpningen av de regler som finns för programverksamheten är det radionämndens sak eller, då det gäller ansvar för yttrandefrihetsbrott, allmän domstols, sade utbildningsministern.

Han ansåg att yttrandefriheten är väl tillgodosedd med det regelsystem vi har i dag.

Regeringen har således, sades det, inte anledning att ingripa i enskilda fall så länge Sveriges Radio inte bryter mot reglerna i radioavtalet. Att göra det skulle kunna vara ett hot mot yttrandefriheten.

I den efterföljande debatten yttrade utbildningsministern följande.

Eva Hjelmström säger att vi behöver en ifrågasättande journalistik. Ja, självfallet. Men vi behöver också en journalistik som, när den bedrivs i etermedierna, följer avtalets krav på saklighet och opartiskhet.

Eva Hjelmström kritiserar den nya organisatoriska ordningen inom Sveriges Radio-koncernen. Men för lokalradions del är det en oförändrad enhet. Radionämnden har inga nya funktioner. Det är fortfarande dess uppgift att bevaka att avtalet följs. Det är samma krav på saklighet och opartiskhet som gällt tidigare.

Så frågar Eva Hjelmström hur jag ser på det förhållandet att man skulle bryta mot avtalet när man säger att man inte kan svara för sändningarna. Poängen här är att lokalradions ledning uppenbarligen anser att den inte kan ta ansvar för sändningarnas innehåll, därför att det har skett så många brott mot avtalets krav på saklighet och opartiskhet. Då står alltså olika krav mot varandra, och det är lokalradions sak att göra de bedömningar som erfordras.

Hittills har man inte vänt sig till regeringen i denna fråga.

Kulturutskottet har vid två tillfällen (KrU 1973:42, KrU 1974:20)

behandlat förslag om utredning av frågan om Sveriges Radio brutit mot avtalet med staten.

Utskottet erinrade år 1973 om att i 19 § i det då gällande avtalet med staten fanns det en bestämmelse som kunde bringas i tillämpning av regeringen om det fanns skäl att anta att Sveriges Radio brutit mot avtalet. Vid båda tillfällena framhöll utskottet att 19 § i avtalet uppenbarligen var avsedd att tillämpas endast i extrema situationer. Någon sådan förelåg inte enligt utskottets mening. Utskottet avstyrkte ifrågavarande motioner som avslogs av riksdagen. Moderata samlingspartiets ledamöter i utskottet reserverade sig år 1973 mot utskottets beslut.

Utredning rörande konflikten vid Radio Göteborg

I juni 1982 utsågs f. programdirektören Nils Olof Franzén att vara opartisk utredare av konflikten vid Radio Göteborg i maj–juni detta år. Utredningsuppdraget redovisades i oktober 1982 i utredningen Radio Göteborg våren–sommaren 1982.

I ett inledande avsnitt ger utredaren följande bakgrund till händelserna vid Radio Göteborg.

Den 13 maj 1982 beslöt styrelsen för Sveriges Lokalradio AB (LRAB) att entlediga Bo Carlson från hans befattning som chef för Radio Göteborg (RG). Bo C. erbjöds andra uppgifter inom företaget.

I den utsända presskommunikén läser man: "Det som inträffat i Radio Göteborg är en unik företeelse." Det unika var, att Radionämnden (RN) hade granskat och "fällt" femton inslag i Frank Gunnarssons satiriska programserie Kabaré Apropå, som sänts under hösten 1981. Av de femton inslagen ansågs elva strida mot kravet på god underhållning; fyra fälldes därför att de stred mot kravet på opartiskhet eller kravet på saklighet.

Därtill kom, att Bo C. en månad tidigare (30.3.1982) hade fått en fällande dom i Göteborgs Tingsrätt för yttrandefrihetsbrott innefattande förtal. Målet gällde ett inslag i Frank Gunnarssons serie.

Om jag läser kommunikén rätt, så låg det unika också däri, att de många klandrade programmen hade utgjort ett klart undantag i de tjugofyra stationernas mycket omfattande och i stort sett klanderfria produktion. De fällda programmen hade också utgjort en mycket begränsad del av RG:s totala utbud, framhöll kommunikén.

Den unika företeelsen befanns vara mycket allvarlig. Styrelsen konstaterade att Bo C. inte på ett tillfredsställande sätt hade fullgjort det tillsyns- och utgivareansvar som åvilar lokalradiochefer.

I själva verket inrymmer händelserna i Göteborg och Stockholm under maj–juni 1982 en rad moment som är unika i svensk radios historia. Unika i den meningen, att inget liknande inträffat förr.

Radionämndens "domar" riktas mot bolaget, inte mot enskilda ansvariga. I realiteten drabbar klandret producenten och ytterst den som har "tillsynsansvaret" för programmet i fråga. I fallet RG förelåg onekligen tre unika faktorer: *att* samma tillsynsansvarige (som också är juridiskt ansvarig "programutgivare") under loppet av ett par år nu hade "fällts" för sammanlagt tjugoen inslag; *att* alla programmen hade samma programledare och/eller producent, Frank Gunnarsson som dessutom ensam eller tillsam-

mans med andra författat sketcherna; och *att* denne alltså hade tillåtits fortsätta att bryta mot reglerna. En fjärde unik faktor kan kanske förtjäna att omnämnas: av de 24 lokalradiostationerna är RG den enda som har haft en större produktion av "satiriska" program.

Unika händelser ger inte sällan unika konsekvenser. En sådan var, att RN inte bara fällde de femton inslagen hösten 1981, utan också fann "skäl att till regeringen översända nu föreliggande beslut för kännedom". RN:s beslut är daterat den 29.4.1982.

Två veckor senare beslöt styrelsen på verkställande direktören Nils Petter Lindskogs förslag att entlediga Bo C. Några timmar senare utbröt strejk på RG: sändningen kl. 17.00 torsdagen den 13.5 stoppades genom aktionen. En strejk på en lokalradiostation var inte en unik händelse. Unik var däremot strejken som följde dagen därpå vid RG, vid sju andra stationer och på företagets reportagebyrå i Stockholm. Detta var, liksom strejken dagen innan, en olovlig aktion. Den var, såvitt man kan förstå, direkt inspirerad eller "organiserad" av RG:s personal.

Tre dagars förhandlingar eller samtal följde mellan representanter för LRAB:s ledning och SIF-klubben vid Sveriges Radio. Några av deltagarna torde vilja beteckna dessa möten – liksom en del följande – som ganska unika med tanke på det språk som fördes av representanter för SIF-klubben. Som unikt får man väl också betrakta det förhållandet att två av ledningen efter varandra utsedda chefer aldrig tillträdde sin tjänst.

Helt unik var företagsledningens åtgärd att efter de första dagarnas samtal–förhandlingar stänga RG därför att man inte kunde få fram en chef för stationen efter den entledigade Bo C.

Under de fyra veckor som stationen var stängd, pågick förhandlingar mellan parterna. Man blev aldrig överens. Vad förhandlade man om? En modell, säger företagsledningen. I verkligheten rörde det sig om namn som man inte kunde enas om; namn på personer som skulle leda stationen.

I slutvändan förklarade personalen att man skulle arbeta, men under protest, ty det som hade hänt Bo C. var ett justitiemord. Den 17 juni började RG sända igen.

Den 24 augusti satte Lokalradions VD och styrelse en effektfull och om man så vill unik slutpunkt på konflikten. Till ny chef för RG utnämndes då Pelle Bergendahl, vilken under konflikten spelade en framträdande roll som obarmhärtig kritiker av verkställande ledningen och styrelsen.

I sin sammanfattning ifrågasätter utredaren vissa av de åtgärder som ledningen för lokalradion vidtog. Han efterlyser sålunda en genomtänkt handlingsplan för Radio Göteborgs verksamhet när chefen plötsligt entledigades. Beslutet att "ta över" stationen var ytterst olyckligt, säger utredaren. Det var en fullkomligt unik händelse i radioarbetets historia och upprörde alla som arbetade på stationen. Med en genomtänkt plan för verksamheten efter Bo C:s entledigande hade ledningen med all säkerhet kunnat föra något så när lugna samtal med personalen.

Beslutet att stänga stationen var förhastat, anser utredaren. På fråga om integriteten och yttrandefriheten var hotade genom ledningens agerande svarar utredaren nej. Liksom lokalradions verkställande direktör menar han att om ledningen stillatigande hade funnit sig i de regelbrott som begicks av Radio Göteborg, förtroendet för lokalradion skulle skadas på ett ödesdigert

sätt. Åtgärder av frihetsinskränkande natur kunde bli följden.

Vidare anförs följande.

Varför skickades inga varningssignaler till RG angående farorna med Frank Gunnarssons program? Denna fråga har ställts av många medarbetare och många utomstående. Enligt ansvarsfördelningen mellan centrala ledningen och en lokalradiostation ligger det direkta ansvaret hos programutgivaren på stationen. Ett "ingripande" med krav på särskild insyn i förväg hade varit möjligt och, i skenet av vad som hände, välbetänkt. Ytterst är ju VD för LRAB ansvarig för att de utsedda programutgivarna sköter sitt åtagande. Men sådana ingripanden i förebyggande syfte är av naturliga skäl känsliga. Ju mer energiskt de hade drivits, desto häftigare får man förmoda att reaktionerna vid RG hade blivit. Ingripanden under själva programseriens gång hade knappast varit befogade.

Utredaren hävdar avslutningsvis att händelserna vid Radio Göteborg inte på något sätt visar att de principer som gäller för lokalradions organisation i Sverige skulle vara felaktiga.

Lokalradions styrelse har i november 1982 i en skrivelse till Sveriges Radios styrelse framfört sina synpunkter på utredningen om händelserna vid Radio Göteborg.

I denna skrivelse framhåller styrelsen att utredningen klarlägger en samstämmighet i den principiella grundsynen då det gäller att värna yttrandefriheten och integriteten. Detta är av väsentlig betydelse för en styrelse som har att ta sitt ansvar för tillämpningen av gällande lagar och som avtalspart gentemot staten.

Med anledning av utredarens kritiska synpunkter på ledningens agerande anförs bl. a. följande.

Styrelsen måste för att kunna fullfölja sitt ansvar – särskilt i tillspetsade situationer – utgå från att de beslut som fattas respekteras och lojalt genomförs i företaget. Detta för att styrelsen skall kunna uppfylla det ansvar den har för verksamheten. Om så inte sker undanröjes förutsättningarna för styrelsens arbete och ansvarstagande.

Styrelsens uppfattning är att kritiken i detta hänseende måste tillbakavisas med hänsyn till de handlingsmöjligheter som förelåg och svårigheten att i sådana unika, upprörda och snabbt förändrade situationer handla efter en förutbestämd plan.

Däremot visar erfarenheten av händelserna vid Radio Göteborg att det är angeläget att se över den organisation och de resurser som krävs för att leda ett företag med ett så starkt decentraliserat ansvar som existerar inom lokalradion. Inte minst för att förbättra kontakter, samordning och samverkan är detta nödvändigt. Därför pågår en utredning i företaget om den centrala ledningens organisation, samverkan mellan central ledning och lokalradiochefer samt ledningsfunktionen vid lokalradiostationerna.

Lokalradion har med nuvarande organisation fungerat 5–6 år och även ur den synpunkten är det motiverat med en översyn av verksamhetsformerna i ett företag som snabbt byggts upp.

Skrivelsen kommer, enligt vad utskottet inhämtat, att anmälas i Sveriges Radios styrelse i början av januari 1983.

Utskottet

I motion 1768 (s) förordas att riksdagen skall uttala sig för att frågan om en omprövning av gällande bestämmelser och avtal mellan staten och radiobolagen bör aktualiseras om Sveriges Radio och speciellt Sveriges Lokalradio AB (LRAB) inte följer gällande bestämmelser eller underlåter att vidta åtgärder med anledning av radionämndens utslag. Motionärerna hänvisar i sin motivering särskilt till förhållandena vid Radio Göteborg som sänt ett antal program beträffande vilka radionämnden funnit att programföretaget brustit vid tillämpningen av 6 § radiolagen – som innehåller bl. a. krav på opartiskhet och saklighet i sändningsverksamheten – eller bestämmelserna i gällande avtal (programmen har enligt gängse terminologi "fällts" av radionämnden).

Under våren 1982 – efter det att motionen avlämnats – utbröt en konflikt vid Radio Göteborg, som utlöstes av att styrelsen för LRAB entledigade chefen för Radio Göteborg från hans befattning. Sveriges Radios styrelse tillkallade i juni 1982 en särskild utredare med uppgift att genomföra en redovisning och analys av konflikten. Utredningsuppdraget slutfördes i oktober 1982. Utskottet har i det föregående lämnat en redovisning för konflikten samt för de förslag och synpunkter som utredaren fört fram.

LRAB:s styrelse har i november 1982 i en skrivelse till Sveriges Radios styrelse fört fram vissa synpunkter på utredningen. I skrivelsen anför styrelsen bl. a. att erfarenheten av händelserna vid Radio Göteborg visar att det är angeläget att se över den organisation och de resurser som krävs för att leda ett företag med ett så starkt decentraliserat ansvar som existerar inom lokalradion. Inte minst för att förbättra kontakter, samordning och samverkan är detta nödvändigt. Därför pågår, påpekar styrelsen, en utredning i företaget om den centrala ledningens organisation, samverkan mellan central ledning och lokalradiochefer samt ledningsfunktionen vid lokalradiostationerna.

Mot här angiven bakgrund konstaterar utskottet att åtgärder bl. a. av den art som motionärerna efterlyser har vidtagits av LRAB:s ledning. Motionen är ett uttryck för den reaktion som uppstår när en programserie får fortgå utan att åtgärder vidtas trots att radionämnden "fällt" program som ingår i serien.

Utskottet vill med anledning av motionen understryka hur viktigt det är att radiolagens och radioavtalens bestämmelser efterlevs och att radionämndens beslut respekteras. Att så sker är en grundläggande förutsättning för den organisation av rundradioverksamheten som statsmakterna har lagt fast. I radiolagen och i de nu gällande avtalen har inte preciserats hur programföretagen skall handla för att uppfylla dessa krav. Självklart måste dock, som framhållits i ett frågesvar i riksdagen år 1980, personer som deltar i programproduktionen vara medvetna om vilka förutsättningar som gäller för denna och vara beredda att respektera gällande programregler.

Vad utskottet har anfört bör uppmärksammas i det arbete som skall föregå tillkomsten av ett nytt radioavtal.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av motion 1981/82:1768 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om efterlevnaden av radiolag och radioavtal.

Stockholm den 16 december 1982

På kulturutskottets vägnar
BRITT MOGÅRD

Närvarande: Britt Mogård (m), Ing-Marie Hansson (s), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Tore Nilsson (m), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp), Eva Hjelmström (vpk), Anders Nilsson (s) och Lars Hjertén (m).

Reservation

Eva Hjelmström (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar "Mot här" och på s. 9 slutar "nytt radioavtal" bort ha följande lydelse:

Med anledning av motionen vill utskottet framhålla att den omorganisation av radions och televisionens verksamhet som beslutades år 1978 har visat sig synnerligen olycklig. Uppsplittringen av Sveriges Radio på olika programbolag liksom de nya riktlinjerna för programinnehållet och inskränkningarna av yttrandefriheten i etermedia har lett till en ökad byråkratisering och ökade kostnader. I en tid då de kommersiella krafterna växer sig allt starkare har Sveriges Radio som samhällsinstitution försvagats. Utskottet anser att det är viktigt att slå vakt om Sveriges Radios integritet. Radionämnden är enligt avtalet den instans där eventuella överträdelser skall påtalas. Genom att uppgiften att granska programmen ligger hos ett fristående organ skyddas Sveriges Radios självständighet gentemot politiska påtryckningar.

Det förhållandet att radionämnden översände sitt beslut beträffande program sända av Radio Göteborg till regeringen kan enligt utskottets mening innebära ett hot mot Sveriges Radios integritet. En självklar utgångspunkt är att radiolagens och radioavtalens bestämmelser efterlevs och att radionämndens beslut respekteras. Utskottet vill dock understryka att yttrandefriheten och möjligheten även för kritiska röster att komma till

tals i etermedia är grundläggande principer för Sveriges Radios programverksamhet som det är naturligt att slå vakt om.

Med hänsyn till vad som anförts anser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att göra någon framställning till regeringen med anledning av motion 1768.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen avslår motion 1981/82:1768.